

WOJEWODA DOLNOŚLĄSKI

Wrocław, dnia 29 grudnia 2021 r.

FB-KF.431.26.2021.ŁK

Pani
Małgorzata Matusiak
Starosta Trzebnicki

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Działając na podstawie art. 175 ust. 1 pkt 2-3 i ust. 2 pkt 2-3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2021 r. poz. 305 z późn. zm.), pracownik Wydziału Finansów i Budżetu Dolnośląskiego Urzędu Wojewódzkiego we Wrocławiu Łukasz Konefał – inspektor wojewódzki, w dniach od 27 lipca do 30 sierpnia 2021 r., przeprowadził kontrolę problemową w trybie zwykłym w Starostwie Powiatowym w Trzebnicy, ul. ks. Dziekana Wawrzyńca Bochenka 6, 55-100 Trzebnica.

Temat kontroli:

„Wykorzystanie środków dotacji celowej przeznaczonej na realizację zadań wynikających z ustawy o nieodpłatnej pomocy prawnej, nieodpłatnym poradnictwie obywatelskim oraz edukacji prawnej.”

Okres objęty kontrolą:

od dnia 01.01.2019 r. do dnia 31.12.2020 r.

Kontrolę przeprowadzono zgodnie z zatwierdzonym w dniu 24 czerwca 2021 r. przez Wojewodę Dolnośląskiego planem kontroli na II półrocze 2021 r. (NK-KE.430.2.2021.MK).

Ze względu na obowiązujący stan epidemii, przedmiotowa kontrola została przeprowadzona z zastosowaniem narzędzi komunikacji telefonicznej i elektronicznej. Czynności kontrole prowadzone były w siedzibie Dolnośląskiego Urzędu Wojewódzkiego we Wrocławiu (dalej: DUW we Wrocławiu).

W okresie objętym kontrolą oraz do chwili obecnej Starostą Powiatu Trzebnickiego jest Pani **Małgorzata Matusiak** wybrana na to stanowisko na podstawie Uchwały Nr I/2/2018 Rady Powiatu Trzebnickiego z dnia 19 listopada 2018 r.

W okresie objętym kontrolą Skarbnikiem Powiatu Trzebnickiego była Pani **Jolanta Razik**, powołana na to stanowisko na podstawie Uchwały Nr III/19/2018 Rady Powiatu Trzebnickiego z dnia 27 grudnia 2018 r. Natomiast od dnia 20 maja 2021 r. Skarbnikiem Powiatu Trzebnickiego jest Pani **Barbara Andrzejewska**, powołana na to stanowisko na podstawie Uchwały Nr XXXVIII/231/2021 Rady Powiatu Trzebnickiego z dnia 20 maja 2021 r.

Za realizację zadań w zakresie kontrolowanego zagadnienia odpowiedzialni byli pracownicy Starostwa Powiatowego w Trzebnicy, których zakresy obowiązków służbowych dołączono do akt niniejszej kontroli.

W wyniku kontroli działalność Powiatu Trzebnickiego w zakresie **wykorzystania środków dotacji celowej przeznaczonej na realizację zadań wynikających z ustawy o nieodpłatnej pomocy prawnej, nieodpłatnym poradnictwie obywatelskim oraz edukacji prawnej** oceniono **negatywnie**.

Powyższa ocena została ustalona na podstawie ocen cząstkowych badanych obszarów, tj.:

1. **Wykorzystanie dotacji** – ocena negatywna.
2. **Dokumentowanie i ewidencjonowanie operacji gospodarczych** – ocena negatywna.
3. **Sporządzanie sprawozdań** – ocena negatywna.

Zagadnienie objęte niniejszą kontrolą regulują przepisy ustawy o nieodpłatnej pomocy prawnej, nieodpłatnym poradnictwie obywatelskim oraz edukacji prawnej (zwanej dalej: ustawą) i przepisy ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie.

Zgodnie z art. 8 ust. 1 ustawy „Zadania polegające na udzielaniu nieodpłatnej pomocy prawnej, świadczeniu nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego oraz edukacji prawnej, (...) są zadaniami zleconymi z zakresu administracji rządowej realizowanymi przez powiat w porozumieniu z gminami albo samodzielnie.”

Stosownie do zapisów ustawy nieodpłatna pomoc prawna i nieodpłatne poradnictwo obywatelskie przysługują osobie uprawnionej, która nie jest w stanie ponieść kosztów odpłatnej pomocy prawnej, w tym osobie fizycznej prowadzącej jednoosobową działalność gospodarczą niezatrudniającą innych osób w ciągu ostatniego roku.

Nieodpłatnej pomocy prawnej udziela osobiście adwokat lub radca prawny, a w szczególnie uzasadnionych przypadkach z ich upoważnienia aplikant adwokacki lub aplikant radcowski.

Udzielanie nieodpłatnej pomocy prawnej i świadczenie nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego odbywa się w punkcie w przeciętnym wymiarze 5 dni w tygodniu podczas dyżuru trwającego co najmniej 4 godziny dziennie. Punkt może być usytuowany w jednym albo większej liczbie lokali, do których gmina lub powiat, w ramach posiadanych zasobów, mają tytuł prawny.

Szczegółowe wymogi dotyczące organizacji lokalu, w którym będzie usytuowany punkt określone zostały w rozporządzeniu Ministra Sprawiedliwości w sprawie nieodpłatnej pomocy prawnej oraz nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego.

Zakres działań i czynności polegających na udzielaniu nieodpłatnej pomocy prawnej, świadczeniu nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego i edukacji prawnej określone zostały odpowiednio w art. 3¹, art. 3a² i art. 3b³ ustawy.

Zgodnie z art. 11 ust. 1 ustawy „Powiat powierza połowę punktów do prowadzenia adwokatom i radcom prawnym z przeznaczeniem na udzielanie nieodpłatnej pomocy prawnej, a połowę organizacji pozarządowej prowadzącej działalność pożytku publicznego (...), z przeznaczeniem na udzielanie nieodpłatnej pomocy prawnej lub świadczenie nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego.(...)”

W myśl art. 11 ust. 2 ustawy „Organizację pozarządową wylania się corocznie w otwartym konkursie ofert, o którym mowa w ustawie z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, przeprowadzanym jednocześnie na powierzenie prowadzenia punktów przeznaczonych na udzielanie nieodpłatnej pomocy prawnej lub świadczenie nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego.(...)”.

¹ W myśl art. 3 nieodpłatna pomoc prawna obejmuje: „(...) poinformowanie osoby fizycznej, zwanej dalej „osobą uprawnioną”, o obowiązującym stanie prawnym oraz przysługujących jej uprawnieniach lub spoczywających na niej obowiązkach, w tym w związku z toczącym się postępowaniem przygotowawczym, administracyjnym, sądowym lub sądownoadministracyjnym lub (...) wskazanie osobie uprawnionej sposobu rozwiązania jej problemu prawnego, lub (...) sporządzenie projektu pisma w sprawach, (...), z wyłączeniem pism procesowych w toczącym się postępowaniu przygotowawczym lub sądowym i pism w toczącym się postępowaniu sądownoadministracyjnym, lub (...) nieodpłatną mediację, lub (...) sporządzenie projektu pisma o zwolnienie od kosztów sądowych lub ustanowienie pełnomocnika z urzędu w postępowaniu sądowym lub ustanowienie adwokata, radcy prawnego, doradcy podatkowego lub rzecznika patentowego w postępowaniu sądownoadministracyjnym oraz poinformowanie o kosztach postępowania i ryzyku finansowym związanym ze skierowaniem sprawy na drogę sądową.”

² W myśl art. 3a. nieodpłatne poradnictwo obywatelskie: „(...) obejmuje działania dostosowane do indywidualnej sytuacji osoby uprawnionej, zmierzające do podniesienia świadomości tej osoby o przysługujących jej uprawnieniach lub spoczywających na niej obowiązkach oraz wsparcia w samodzielnym rozwiązywaniu problemu, w tym, w razie potrzeby, sporządzenie wspólnie z osobą uprawnioną planu działania i pomoc w jego realizacji. Nieodpłatne poradnictwo obywatelskie obejmuje w szczególności porady dla osób zadłużonych i porady z zakresu spraw mieszkaniowych oraz zabezpieczenia społecznego. (...) Nieodpłatne poradnictwo obywatelskie obejmuje również nieodpłatną mediację.”

³ Podług art. 3b edukacja prawna: „(...) obejmuje działania edukacyjne zmierzające do zwiększenia świadomości prawnej społeczeństwa, dotyczące w szczególności upowszechniania wiedzy o: (...) prawach i obowiązkach obywatelskich; (...) działalności krajowych i międzynarodowych organów ochrony prawnej; (...) mediacji oraz sposobach polubownego rozwiązywania sporów; (...) możliwościach udziału obywateli w konsultacjach publicznych oraz procesie stanowienia prawa; (...) dostępie do nieodpłatnej pomocy prawnej i nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego.”

Zgodnie z art. 11 ust. 6 ustawy „O powierzenie prowadzenia punktu na obszarze danego województwa może ubiegać się organizacja pozarządowa, w zakresie, o którym mowa w art. 4 ust. 1 pkt 1b lub 22a ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, wpisana na listę, o której mowa w art. 11d ust. 1, prowadzoną przez właściwego wojewodę, w zakresie udzielania nieodpłatnej pomocy prawnej lub świadczenia nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego”.

Zgodnie z przepisami ustawy **powierzenie punktów do prowadzenia adwokatom i radcom prawnym z przeznaczeniem na udzielanie nieodpłatnej pomocy prawnej** następuje na podstawie umowy zawartej pomiędzy adwokatem lub radcą prawnym, a powiatem w przedmiocie udzielania nieodpłatnej pomocy prawnej (art. 6 ust. 1), świadczonej w punktach (art. 8 ust. 3) usytuowanych w jednym albo większej liczbie lokali, do którego tytuł prawny posiada powiat lub gmina, w ramach posiadanych zasobów (art. 8 ust. 10) .

Organizację pozarządową wyłania się w drodze **otwartego konkursu ofert na realizację zadania publicznego**, o którym mowa w art. 11 ust. 2 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie.

Powierzenie punktów do prowadzenia organizacji pozarządowej z przeznaczeniem na udzielanie nieodpłatnej pomocy prawnej lub świadczenie nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego następuje na podstawie **umowy o powierzenie realizacji zadania publicznego**, o której mowa w art. 15 i art. 16 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, zawartej z powiatem, do której stosuje się odpowiednio art. 6 ust. 2 pkt 1, 1a i 3–6b ustawy.

Stosownie do zapisów ustawy w ramach powyższej umowy organizacji pozarządowej powierza się jednocześnie zadania z zakresu edukacji prawnej (art. 11 ust. 7). Udzielanie nieodpłatnej pomocy prawnej lub świadczenie nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego odbywa się w punktach (art. 8 ust. 3) usytuowanych w jednym albo większej liczbie lokali, do których tytuł prawny posiada powiat lub gmina, w ramach posiadanych zasobów (art. 10 ust. 10) .

Zgodnie z art. 3 ust. 1 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie zadanie publiczne powierzone organizacji pozarządowej w zakresie **udzielania nieodpłatnej pomocy prawnej lub świadczenia nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego i realizacji zadań z zakresu edukacji prawnej** stanowi działalność społecznie użyteczną, prowadzoną w sferze zadań publicznych określonych w art. 4 ust. 1 pkt 1b) i art. 4 ust. 1 pkt 22a) powyższej ustawy.

Stosownie od przepisów ustawy, w okresie objętym niniejszą kontrolą na Powiat Trzebnicki przypadały trzy punkty (art. 8 ust. 2), w których udzielana miała być nieodpłatna pomoc prawna oraz świadczone miało być nieodpłatne poradnictwo obywatelskie (art. 8 ust. 3).

W związku z powyższym, w okresie objętym niniejszą kontrolą w celu zapewnienia udzielania nieodpłatnej pomocy prawnej, świadczenia nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego oraz realizacji zadań z zakresu edukacji prawnej Powiat Trzebnicki zobowiązany był do **powierzenia do prowadzenia jednego punktu adwokatom i radcom prawnym z przeznaczeniem na udzielanie nieodpłatnej pomocy prawnej oraz do powierzenia do prowadzenia dwóch punktów organizacji pozarządowej z przeznaczeniem na udzielanie nieodpłatnej pomocy prawnej i/lub świadczenie nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego oraz realizacji zadań z zakresu edukacji prawnej.**

Prawidłowość realizacji zadań, o których mowa w art. 8 ust. 1 ustawy, w okresie objętym niniejszą kontrolą zbadana została w toku kontroli prowadzonej w okresie od dnia 5 listopada 2020 r. do dnia 4 grudnia 2020 r. przez Wydział Nadzoru i Kontroli Dolnośląskiego Urzędu Wojewódzkiego we Wrocławiu w przedmiocie **realizacji zadania z zakresu administracji rządowej polegającego na organizacji na terenie powiatu trzebnickiego punktów udzielania nieodpłatnej pomocy prawnej i nieodpłatnych porad obywatelskich oraz wykonywania zadań z zakresu edukacji prawnej, na podstawie przepisów ustawy.** Działalność Powiat Trzebnickiego w powyższym zakresie oceniono negatywnie. (Wystąpienie pokontrolne z dnia 10 lutego 2021 r. sygn. NK-KE.431.35.2020.TW).

1. WYKORZYSTANIE DOTACJI

Zgodnie z art. 19 ust. 1 ustawy „*Zadania, o których mowa w art. 8 ust. 1, są finansowane z budżetu państwa z części będącej w dyspozycji wojewodów przez udzielanie dotacji celowej powiatom.*”

Podstawę ustalenia wysokości dotacji celowej stanowi kwota bazowa corocznie określana przez Ministra Sprawiedliwości w drodze wydanego rozporządzenia. Wysokość środków dotacji celowej ustalana jest jako **dwunastokrotność iloczynu kwoty bazowej oraz mnożnika**, o którym mowa w art. 20 ust. 4 ustawy.⁴

W każdym roku objętym niniejszą kontrolą Powiat Trzebnicki otrzymał dotację na realizację zadań, o których mowa w art. 8 ust. 1 ustawy w wysokości **198 000,00 zł**, w szczególności zaprezentowanej w Tabeli nr 1.

⁴ Zgodnie z art. 20 ust. 4 ustawy mnożnik oblicza się w ten sposób, że liczbę mieszkańców powiatu, przyjętą według stanu na dzień 31 grudnia roku poprzedzającego rok budżetowy o dwa lata, ustaloną przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego, dzieli się przez 25 000, z tym że nie może on być mniejszy niż 2 i większy niż 35. Mnożnik wyrażony liczbą niecałkowitą zaokrągla się do liczby całkowitej w górę, jeżeli pierwsza cyfra po przecinku jest równa lub wyższa niż 5, albo w dół - jeżeli pierwsza cyfra po przecinku jest niższa niż 5.

Tabela nr 1 (dane w zł)

Rok	Kwota bazowa	Mnożnik	Iloczyn	Wysokość dotacji
2019	5 500,00	3	15 500,00	198 000,00
2020	5 500,00	3	15 500,00	198 000,00
Razem				396 000,00

Zgodnie z art. 20 ust. 1 ustawy „Dotacja, o której mowa w art. 19 ust. 1, jest przeznaczana w 91% na wynagrodzenia z tytułu umów, o których mowa w art. 6, natomiast w przypadku powierzenia prowadzenia punktu organizacji pozarządowej - na rzecz wyłonionej organizacji pozarządowej, w 6% - na pokrycie kosztów obsługi organizacyjno-technicznej zadań, a w 3% - na zadania z zakresu edukacji prawnej powierzone organizacji pozarządowej w trybie art. 11 ust. 7 zadanie drugie”.

Podział kwoty dotacji wynikający z przepisów art. 20 ust. 1 ustawy, w każdym roku objętym niniejszą kontrolą przedstawiał się następująco:

- 1) **180 180,00 zł** (91 %) – kwota dotacji, w części przeznaczonej **na wynagrodzenie adwokatów i radców prawnych za świadczoną nieodpłatną pomoc prawną oraz na rzecz organizacji pozarządowej,**
- 2) **11 880,00 zł** (6 %) – kwota dotacji, w części przeznaczonej **na pokrycie kosztów organizacyjno-technicznych obsługi zadania,**
- 3) **5 940,00 zł** (3 %) – kwota dotacji, w części przeznaczonej **na realizację zadań z zakresu edukacji prawnej.**

Podział kwoty dotacji na realizację zadań, o których mowa w art. 8 ust. 1 ustawy wynikający z art. 11 ust. 1 i ust. 7 ustawy, przedstawiał się następująco:

- 1) **Powierzenie do prowadzenia jednego punktu adwokatom i radcom prawnym kwota dotacji, w części wynoszącej 60 060,00 zł z przeznaczaniem na wynagrodzenie adwokatów i radców prawnych za świadczoną nieodpłatną pomoc prawną,**
- 2) **Powierzenie do prowadzenia dwóch punktów organizacji pozarządowej kwota dotacji, w części wynoszącej 126 060,00 zł, w tym:**
 - **120 120,00 zł** – na udzielanie nieodpłatnej pomocy prawnej i/lub świadczenie nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego (dwa punkty),
 - **5 940,00 zł** – na realizacji zadania z zakresu edukacji prawnej.

WYKORZYSTANIE ŚRODKÓW DOTACJI OTRZYMANEJ W 2019 ROKU

Zgodnie z danymi liczbowymi wykazanymi w sprawozdaniu budżetowym Rb-50 o wydatkach związanych z wykonywaniem zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych jednostkom samorządu terytorialnego ustawami (dalej: sprawozdanie budżetowe Rb-50 o wydatkach) za okres sprawozdawczy IV kwartał 2019 roku Starostwo Powiatowe w Trzebnicy

przedmiotową dotację wydatkowało ogółem w kwocie **197 363,08 zł** – w szczególności klasyfikacji budżetowej zaprezentowanej w Tabeli nr 2.

Tabela nr 2 (dane w zł)

Okres sprawozdawczy	Klasyfikacja budżetowa			Plan	Wykonanie	Różnica
	dział	rozdział	paragraf			
od dnia 01.01.2019 r. do dnia 31.12.2019 r.	755	75515	2360	117 977,00	117 370,00	607,00
			4110	2 306,00	2 305,70	0,30
			4170	21 000,00	20 970,97	29,03
			4210	5 940,00	5 940,00	0,00
			4300	50 777,00	50 776,41	0,59
Razem				198 000,00	197 363,08	636,92

Niewykorzystana część dotacji w kwocie **636,92 zł** została zwrócona na rachunek DUW we Wrocławiu w dniu 28.01.2020 r.

W celu **powierzenia do prowadzenia jednego punktu adwokatów i radcom prawnym w 2019 roku** Zarząd Powiatu Trzebnickiego zawarł 7 umów zleceń z adwokatami i radcami prawnymi (wskazanymi przez właściwą okręgową radę adwokacką i radę okręgową izby radców prawnym) w przedmiocie **świadczenia nieodpłatnej pomocy prawnej w 2019 roku**. Umowy zawarto na czas określony od dnia 01.01.2019 r. do dnia 31.12.2019 r.

Przedłożone do kontroli umowy, co do zasady zawierały wszystkie niezbędne elementy określone w art. 6 ust. 2 ustawy, w szczególności w zakresie wskazania miejsca i czasu udzielania nieodpłatnej pomocy prawnej oraz określenia wynagrodzenia za udzielanie nieodpłatnej pomocy prawnej. Za świadczenie nieodpłatnej pomocy prawnej ustalono miesięczne zryczałtowane wynagrodzenie brutto w wysokości **889,17 zł**. Nieodpłatna pomoc prawna świadczona była w punkcie, na który składały się lokale zlokalizowane w siedzibie Wydziału Komunikacji Starostwa Powiatowego w Trzebnicy (ul. Leśna 1, 55-100 Trzebnica) oraz w siedzibie Urzędu Gminy Zawonia (ul. Trzebnicka 11, 55-106 Zawonia).

W wyniku przeprowadzonej kontroli stwierdzono, że suma rocznego wynagrodzenia adwokatów i radców prawnych określona na podstawie zawartych umów wynosiła **71 133,60 zł** i tym samym przekraczała, określoną na podstawie art. 20 ust. 1 ustawy kwotę dotacji, w części przeznaczonej na wynagrodzenia adwokatów i radców prawnych w 2019 roku (60 060,00 zł). Przedmiotowe ustalenie zakwalifikowano jako nieprawidłowość.

Powyższym działaniem Powiat Trzebnicki naruszył art. 6 ust. 3 ustawy, który stanowi, że „*Suma wynagrodzeń wynikających z umów, o których mowa w ust. 1, nie może przekroczyć kwoty dotacji, o której mowa w art. 20 ust. 1, w części przypadającej na wynagrodzenia w punkcie*”.

Na podstawie przedłożonych do kontroli dokumentów finansowo-księgowych ustalono, że Powiat Trzebnicki w okresie od dnia 01.01.2019 r. do dnia 31.12.2019 r. sfinansował **wydatki na wynagrodzenia adwokatów i radców prawnych za świadczoną nieodpłatną pomoc prawną w 2019 roku** ogółem w kwocie **62 400,15 zł**, w tym ze środków dotacji **61 736,12 zł**.

Stosownie do zapisów art. 20 ust. 1 ustawy dotacja, w części przeznaczona na wynagrodzenie adwokatów i radców prawnych za świadczoną nieodpłatną pomoc prawną w 2019 roku wynosiła **60 060,00 zł**. W związku z powyższym kwota wydatkowana ponad powyższy limit tj. **1 676, 12 zł** stanowi **dotację wykorzystaną niezgodnie z przeznaczeniem**. Przedmiotowe ustalenie zakwalifikowano jako nieprawidłowość.

Ponadto ustalono, że w okresie od dnia 01.01.2019 r. do dnia 31.12.2019 r. Powiat Trzebnicki sfinansował ze środków dotacji wydatki na **wynagrodzenia adwokatów i radców prawnych za świadczoną nieodpłatną pomoc prawną w 2018 roku** ogółem w kwocie **12 316,96 zł** – w szczególności zaprezentowanej w Tabeli nr 3.

Tabela nr 3 (dane w zł)

Faktura VAT				Płatność (wyciąg bankowy)	
nr	data	za miesiąc	kwota	nr	data
1/1/2019	02.01.2019 r.	XII/2018	1 248,87	5	09.01.2019 r.
FV_3/12/2018	28.12.2018 r.	XII/2018	1 012,10	5	09.01.2019 r.
01/12/2018	31.12.2018 r.	XII/2018	1 012,11	5	09.01.2019 r.
02/10/2018	29.10.2018 r.	X/2018	1 012,10	12	18.01.2019 r.
18/UP/18	30.11.2018 r.	XI/2018	1 012,10	12	18.01.2019 r.
20/UP/18	31.12.2018 r.	XII/2018	1 012,10	12	18.01.2019 r.
03/12/2018	31.12.2018 r.	XII/2018	1 012,10	12	18.01.2019 r.
2/01/2019	07.01.2019 r.	XII/2018	1 248,87	13	21.01.2019 r.
1/2019	25.02.2019 r.	X/2018	1 248,87	63	15.03.2019 r.
2/2019	25.02.2019 r.	XI/2018	1 248,87	63	15.03.2019 r.
3/2019	25.02.2019 r.	XII/2018	1 248,87	63	15.03.2019 r.
Razem			12 316,96		

Zgodnie z art. 168 ust. 4 ustawy o finansach publicznych **wykorzystanie dotacji następuje przez zapłatę za zrealizowane zadania, na które dotacja była udzielona**. W kontrolowanym obszarze wykorzystanie środków dotacji winno mieć miejsce poprzez zapłatę za wynagrodzenia adwokatów i radców prawnych za świadczoną nieodpłatną pomoc prawną **wyłącznie w 2019 roku**.

W związku z powyższym wydatki związane z zapłatą wynagrodzenia adwokatów i radców prawnych za świadczoną nieodpłatną pomoc prawną w 2018 roku w kwocie **12 316,97 zł** stanowią **dotację wykorzystaną niezgodnie z przeznaczeniem**. Przedmiotowe ustalenie zakwalifikowano jako nieprawidłowość.

W celu **powierzenia do prowadzenia dwóch punktów organizacji pozarządowej w 2019 roku** Starosta Powiatu Trzebnickiego, działając na podstawie Uchwały Nr 142/2018 Zarządu Powiatu Trzebnickiego z dnia 08 listopada 2018 r. ogłosił otwarty konkurs ofert na powierzenie realizacji zadania publicznego w zakresie **prowadzenia dwóch punktów z przeznaczeniem na udzielanie nieodpłatnej pomocy prawnej oraz świadczenia nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego na terenie Powiatu Trzebnickiego w 2019 roku.**

Treść **ogłoszenia o otwartym konkursie ofert** określona została w załączniku nr 1 do powyższej uchwały. W ogłoszeniu określono, że przedmiotem konkursu jest wyłonienie organizacji pozarządowej, której powierzone zostanie zadanie publiczne w zakresie prowadzenia dwóch punktów z przeznaczeniem na udzielanie nieodpłatnej pomocy prawnej oraz świadczenia nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego w zakresie określonym w ustawie. Powyższe zadanie w rozumieniu ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie stanowi działalność społecznie użyteczną, prowadzoną przez organizacje pozarządowe w sferze zadań publicznych określonych w art. 4 ust. 1 pkt 1b i pkt 22a. Powiat Trzebnicki na realizację zadania publicznego przeznaczył dotację w łącznej wysokości **128 040,00 zł**, w tym na wynagrodzenie adwokata lub radcy prawnego w wysokości **120 120,00 zł** oraz na realizację zadań z zakresu edukacji prawnej w wysokości **7 920,00 zł**. W treści **ogłoszenia o otwartym konkursie ofert** nie wskazano punktów, w których udzielana miała być nieodpłatna pomoc prawna i/lub świadczone nieodpłatne poradnictwo obywatelskie.

Zgodnie z treścią Protokołu nr 2/2018 z dnia 07.12.2018 r. Komisja Konkursowa,⁵ po dokonaniu oceny 8 złożonych ofert na realizację zadania publicznego wniosowała o powierzenie realizacji zadania publicznego **Stowarzyszeniu Rozwoju Pęgowa** (Główna 101, 55-124 Pęgów, KRS: 000299410).

Po rozpatrzeniu ofert realizacji zadania publicznego oraz uwzględnieniu opinii Komisji Konkursowej, zgodnie z Uchwałą Nr 154/2018 Zarządu Powiatu Trzebnickiego z dnia 7 grudnia 2018 r. powierzono wykonanie zadania publicznego wraz z udzieleniem dotacji na finansowanie jego realizacji **Stowarzyszeniu Rozwoju Pęgowa**.

Powiat Trzebnicki w dniu 14.12.2018 r. zawarł ze **Stowarzyszeniem Rozwoju Pęgowa** umowę Nr 49/2018 o powierzenie realizacji zadania publicznego, o którym mowa w art. 4 ust. 1 pkt 1b) i pkt 22a) ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie pod nazwą **Prowadzenie dwóch punktów nieodpłatnej pomocy prawnej oraz świadczenie nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego na terenie Powiatu Trzebnickiego w 2019 roku.**

⁵ Powołana na podstawie Uchwały Nr 151/2018 Zarządu Powiatu Trzebnickiego z dnia 29 listopada 2018 r. w celu opiniowania złożonych ofert realizacji zadania publicznego w zakresie prowadzenia dwóch punktów z przeznaczeniem na udzielanie nieodpłatnej pomocy prawnej oraz świadczenia nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego na terenie Powiatu Trzebnickiego w 2019 roku.

Zgodnie z postanowieniami powyższej umowy zakres rzeczowy oraz koszty zadania publicznego szczegółowo określono w ofercie realizacji zadania publicznego (§1)⁶ **Stowarzyszenia Rozwoju Pęgowa** z dnia 26.11.2018 r., stanowiącej załącznik nr 1 do powyższej umowy. Termin realizacji zadania publicznego oraz poniesienia wydatków, w tym dla środków pochodzących z dotacji ustalono od dnia 01.01.2019 r. do dnia 31.12.2019 r. (§2). W celu finansowania realizacji zadania publicznego Powiat Trzebnicki przyznał dotację w wysokości **128 040,00 zł** (§3). W treści umowy nie wskazano lokalizacji punktów, w których udzielana miała być nieodpłatna pomoc prawna i/lub świadczone nieodpłatne poradnictwo obywatelskie.

W ofercie realizacji zadania publicznego, w części dotyczącej **kalkulacji przewidywanych kosztów realizacji zadania publicznego** wskazano, że całkowity koszt zadania publicznego wyniesie **134 074,60 zł**, w tym ze środków dotacji w wysokości **128 040,00 zł** – w szczególności zaprezentowanej w Tabeli nr 4.

Tabela nr 4 (dane w zł)

Rodzaj kosztu	Koszt zadania publicznego		
	całkowity	z dotacji	osobowy
I. Koszty merytoryczne, w tym:	124 240,00	124 240,00	0,00
1. Wynagrodzenie radcy prawnego	116 520,00	116 520,00	0,00
2. Wynagrodzenie za prowadzenie edukacji prawnej	7 720,00	7 720,00	0,00
II. Koszty administracyjne, w tym:	9 843,60	3 800,00	6 034,60
1. Zakup opału, energii	1 600,00	1 600,00	0,00
2. Zakup materiałów biurowych, reklamowych, anonsów, itp.	2 200,00	2 200,00	0,00
3. Sprzątanie pomieszczeń	6 034,60	0,00	6 034,60
Razem koszty zadania publicznego	134 074,60	128 040,00	6 034,60

Wysokość dotacji, ustalona na podstawie art. 20 ust. 1 ustawy, w części przeznaczonej **na rzecz organizacji pozarządowej w 2019 roku** wynosiła **126 060,00 zł**, w tym na udzielanie nieodpłatnej pomocy prawnej i/lub świadczenie nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego w wysokości **120 120,00 zł** oraz na realizację zadań z zakresu edukacji prawnej w wysokości **5 940,00 zł**.

⁶ W ofercie realizacji zadania publicznego, w części dotyczącej **streszczenia zadania publicznego** wskazano, że: „*Stowarzyszenie Rozwoju Pęgowa działając w oparciu o ustawę z dnia 5 sierpnia 2015 r. o nieodpłatnej pomocy prawnej, nieodpłatnym poradnictwie obywatelskim oraz edukacji prawnej ma zamiar prowadzić dwa punkty nieodpłatnej pomocy prawnej na terenie Powiatu Trzebnickiego przez pięć dni w tygodniu na terenie Pęgowa (Remiza OSP Pągów) i Żmigrodu (Zespół Placówek Kultury w Żmigrodzie) oraz w Obornikach Śląskich (Biuro Pełnomocnika) i w Prusicach (Dzienny Dom Pobytu Senior-WIGOR) w wymiarze łącznym 40 godzin tygodniowo w roku 2019. Ponadto w przeciągu roku 2019 mamy zamiar w porozumieniu z Uniwersytetami III Wieku działającymi na terenie Powiatu Trzebnickiego oraz w porozumieniu ze Starostwem Powiatowym w Trzebnicy w miejscach przez nie wskazanych cykl wykładów dotyczących edukacji prawnej społeczeństwa*”. W części dotyczącej **opisu poszczególnych działań w zakresie realizacji zadania publicznego** wskazano: „*Wylonienie radcy prawnego – kancelarii prawnej i podpisanie z nią promesy a następnie umowy na realizację zadania. Podpisanie umów na użyczenie bezpłatne lokali na realizację zadania. Podpisanie umowy ze Starostwem Powiatowym w Trzebnicy na realizację zadania w 2019 r. Realizacja programu nieodpłatnej pomocy prawnej, nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego oraz edukacji prawnej we wskazanych punktach na terenie powiatu Trzebnickiego – łącznie 40 godzin. Przeprowadzenie cyklu szkoleń na terenie powiatu trzebnickiego w ramach edukacji prawnej. Rozliczenie finansowe projektu.*”

W wyniku przeprowadzonej kontroli ustalono, że w celu **powierzenia do prowadzenia dwóch punktów organizacji pozarządowej w 2019 roku** Powiat Trzebnicki zobowiązał się przekazać, zgodnie z §3 umowy Nr 49/2018 z dnia 14.12.2018 r., na rzecz **Stowarzyszenia Rozwoju Pęgowa** kwotę dotacji w wysokości **128 040,00 zł** tj. w wysokości wyższej, niż określonej na podstawie art. 20 ust. 1 ustawy. Powyższe ustalenie zakwalifikowano jako nieprawidłowość.

Na podstawie przedłożonych dokumentów finansowo-księgowych ustalono, że w okresie od dnia 01.01.2019 r. do dnia 31.12.2019 r. Powiat Trzebnicki przekazał na rzecz **Stowarzyszenia Rozwoju Pęgowa** dotację ogółem w kwocie **117 370,00 zł**, w szczególności zaprezentowanej w Tabeli nr 5.

Tabela nr 5 (dane w zł)

Transza dotacji	Wyciąg bankowy		kwota
	nr	data	
Transza nr I	17	28.01.2019 r.	10 670,00
Transza nr II	35	18.02.2019 r.	10 670,00
Transza nr III	99	12.04.2019 r.	10 670,00
Transza nr IV	105	19.04.2019 r.	10 670,00
Transza nr V	131	22.05.2019 r.	10 670,00
Transza nr VI	155	18.06.2019 r.	10 670,00
Transza nr VII	26	13.08.2019 r.	10 670,00
Transza nr VIII	229	31.08.2019 r.	10 670,00
Transza nr IX	245	16.09.2019 r.	10 670,00
Transza nr X	285	21.10.2019 r.	10 670,00
Transza nr XI	317	20.11.2019 r.	10 670,00
Razem			117 370,00

W związku z powyższym stwierdzić należy, że Powiat Trzebnicki nie przekazał **Stowarzyszeniu Rozwoju Pęgowa** dotacji w wysokości niezbędnej do wykonania zadania publicznego, w zakresie rzeczowym i finansowym określonym w umowie Nr 49/2018 o powierzenie realizacji zadania publicznego z dnia 14.12.2018 r., co zakwalifikowano jako nieprawidłowość.

Powyższym działaniem Powiat Trzebnicki naruszył art. 16 ust. 1 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, zgodnie z którym **organ administracji publicznej zlecający zadanie zobowiązuje się do przekazania dotacji na realizację tego zadania**.

W wyniku czynności kontrolnych ustalono, że kwota **10 670,00 zł**, stanowiąca różnicę pomiędzy kwotą wynikającą z zawartej umowy Nr 49/2018 o powierzenie realizacji zadania publicznego z dnia 14.12.2018 r. (128 040,00 zł), a wysokością środków faktycznie przekazanych na jego finansowanie (117 370,00 zł) przekazana została na rzecz **Stowarzyszenia Rozwoju Pęgowa** w dniu 03.01.2020 r. – po terminie realizacji zadania publicznego oraz po terminie ponoszenia wydatków określonym w powyższej umowie tj. od dnia 01.01.2019 r. do dnia 31.12.2019 r., co zakwalifikowano jako nieprawidłowość.

Powyższym działaniem Powiat Trzebnicki naruszył przepisy art. 44 ust. 3 pkt 1 i pkt 2 ustawy o finansach publiczny, które stanowią, że wydatki publiczne powinny być dokonywane w sposób celowy i oszczędny, z zachowaniem zasad uzyskiwania najlepszych efektów z danych nakładów, optymalnego doboru metod i środków służących osiągnięciu założonych celów, w sposób umożliwiający terminową realizację zadań oraz w wysokości i terminach wynikających z wcześniej zaciągniętych zobowiązań.

Stowarzyszenie Rozwoju Pęgowa w dniu 02.01.2020 r. przedłożyło Staroście Powiatu Trzebnickiego sprawozdanie z wykonania zadania publicznego, o którym mowa w art. 18 ust. 1 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, w którym wskazano, że faktycznie poniesione wydatki na realizację zadania publicznego wyniosły **134 337,15 zł**, w tym środki dotacji w kwocie **128 040,00 zł** – w szczególności zaprezentowanej w Tabeli nr 6.

Tabela nr 6 (dane w zł)

Rodzaj kosztu	Faktyczne wydatki		
	rzeczywiste	z dotacji	inne
I. Koszty merytoryczne zadania, w tym:	124 240,00	124 240,00	0,00
1. Wynagrodzenie radcy prawnego	116 520,00	116 520,00	0,00
2. Wynagrodzenie za prowadzenie edukacji prawnej	7 720,00	7 720,00	0,00
II. Koszty administracyjne zadania, w tym:	9 843,60	3 800,00	6 297,15
1. Zakup opału, energii	1 622,25	1 600,00	22,25
2. Zakup materiałów biurowych, reklamowych, anonsów, itp.	2 440,30	2 200,00	240,30
3. Sprzątanie pomieszczeń	6 034,60	0,00	6 034,60
Razem koszty zadania publicznego	134 337,15	128 040,00	6 297,15

W sprawozdaniu z realizacji zadania publicznego, w części dotyczącej zestawienia faktur (rachunków) związanych z realizacją zadania publicznego Stowarzyszenie Rozwoju Pęgowa oświadczyło, że wszystkie kwoty wymienione w zestawieniu faktur (rachunków) zostały faktycznie poniesione na realizację zadania opisanego w ofercie i w terminie wskazanym w umowie.

Powiat Trzebnicki zaakceptował przedłożone sprawozdanie z wykonania zadania publicznego uznając tym samym, że środki dotacji wykorzystane zostały zgodnie z przeznaczeniem i rozliczone w wysokości **128 040,00 zł** – co dodatkowo potwierdzają zapisy dokonane na koncie 224 – pomimo, że na realizację zadania publicznego Powiat Trzebnicki przekazał środki w wysokości **117 370,00 zł**. Powyższe działanie Powiatu Trzebnickiego zakwalifikowano jako nieprawidłowość.

Ustalenia niniejszej kontroli nie pozwalają uznać, że powyższe sprawozdanie sporządzone zostało w sposób rzetelny. Nie można uznać, że dane w nim zawarte umożliwiają określenie faktycznie poniesionych wydatków (w tym ze środków dotacji) na realizację zadania publicznego w zakresie prowadzenia dwóch punktów z przeznaczeniem na udzielanie nieodpłatnej pomocy prawnej

oraz świadczenia nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego na terenie Powiatu Trzebnickiego w 2019 roku.

Wskazać należy, że zgodnie z art. 17 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie organ administracji publicznej zlecający realizację zadania publicznego może dokonywać kontroli i oceny realizacji zadania, w szczególności **stopnia realizacji zadania; efektywności, rzetelności i jakości realizacji zadania; prawidłowości wykorzystania środków publicznych otrzymanych na realizację zadania oraz prowadzenia dokumentacji związanej z realizowanym zadaniem oraz prawidłowości wykorzystania środków publicznych otrzymanych na realizację zadania.**

Na podstawie przedłożonych dokumentów finansowo-księgowych ustalono, że w okresie od dnia 01.01.2019 r. do dnia 31.12.2019 r. Powiat Trzebnicki w ramach kosztów związanych z **obsługą organizacyjno-techniczną realizowanego zadania** sfinansował ze środków dotacji wydatki na zakup materiałów biurowych w kwocie **5 940,00 zł**, tj. w granicach limitu określonego na podstawie art. 20 ust. 1 ustawy.

Ustalenia niniejszej kontroli w obszarze **Wykorzystanie środków dotacji w 2019 roku** wykazały, że Powiat Trzebnicki w okresie od dnia 01.01.2019 r. do dnia 31.12.2019 r. sfinansował ze środków dotacji wydatki ogółem w kwocie **197 363,08 zł**, w tym środki w wysokości **13 993,08 zł**, które stanowią **dotację wykorzystaną niezgodnie z przeznaczeniem.**

Stosownie do art. 9 pkt. 1 ustawy o odpowiedzialności za naruszenie dyscypliny finansów publicznych **wydatkowanie dotacji niezgodnie z przeznaczeniem określonym przez udzielającą dotację** stanowi naruszenie zasad dyscypliny publicznej.

WYKORZYSTANIE ŚRODKÓW DOTACJI OTRZYMANEJ W 2020 ROKU

Zgodnie z danymi liczbowymi wykazanymi w sprawozdaniu budżetowym Rb-50 o wydatkach Starostwo Powiatowe w Trzebnicy za okres sprawozdawczy IV kwartał 2020 r. przedmiotową dotację wydatkowało ogółem w kwocie **197 993,17 zł** – w szczególności klasyfikacji budżetowej zaprezentowanej w Tabeli nr 7.

Tabela nr 7 (dane w zł)

Okres sprawozdawczy	Klasyfikacja budżetowa			Plan	Wykonanie	Różnica
	dział	rozdział	paragraf			
od dnia 01.01.2020 r. do dnia 31.12.2020 r.	755	75515	2360	128 040,00	128 040,00	0,00
			4170	1 040,00	1 033,17	6,83
			4210	5 940,00	5 940,00	0,00
			4300	62 980,00	62 980,00	0,00
Razem				198 000,00	197 993,17	6,83

Niewykorzystana część dotacji w kwocie **6,83 zł** została zwrócona na rachunek DUW we Wrocławiu w dniu 29.01.2021 r.

W celu powierzenia do prowadzenia jednego punktu adwokatom i radcom prawnym w 2020 roku Zarząd Powiatu Trzebnickiego zawarł 6 umów zleceń z adwokatami i radcami prawnymi (wskazanymi przez właściwą okręgową radę adwokacką i radę okręgową izby radców prawnych) w przedmiocie **świadczenia nieodpłatnej pomocy prawnej w 2020 roku**. Umowy zawarto na czas określony tj. od dnia 01.01.2020 r. do dnia 31.12.2020 r.

Przedłożone do kontroli umowy, co do zasady zawierały wszystkie niezbędne elementy określone w art. 6 ust. 2 ustawy, w szczególności w zakresie wskazania miejsca i czasu udzielania nieodpłatnej pomocy prawnej oraz określenia wynagrodzenia za udzielanie nieodpłatnej pomocy prawnej. Za świadczenie nieodpłatnej pomocy prawnej ustalono miesięczne zryczałtowane wynagrodzenie brutto w wysokości **889,17 zł**. Nieodpłatna pomoc prawna świadczona była w punkcie, na który składały się lokale zlokalizowane w siedzibie Wydziału Komunikacji Starostwa Powiatowego w Trzebnicy (ul. Leśna 1, 55-100 Trzebnica) oraz w siedzibie Urzędu Gminy Zawonia (ul. Trzebnicka 11, 55-106 Zawonia).

W wyniku przeprowadzonej kontroli stwierdzono, że suma rocznego wynagrodzenia adwokatów i radców prawnych określona na podstawie zawartych umów wynosiła **64 020,24 zł** i tym samym przekraczała, określoną na podstawie art. 20 ust. 1 ustawy kwotę dotacji, w części przeznaczonej na wynagrodzenia adwokatów i radców prawnych w 2020 roku (60 060,00 zł). Powyższe ustalenie zakwalifikowano jako nieprawidłowość.

Powyższym działaniem Powiat Trzebnicki naruszył art. 6 ust. 3 ustawy, który stanowi, że „*Suma wynagrodzeń wynikających z umów, o których mowa w ust. 1, nie może przekroczyć kwoty dotacji, o której mowa w art. 20 ust. 1, w części przypadającej na wynagrodzenia w punkcie*”.

Na podstawie przedłożonych do kontroli dokumentów finansowo-księgowych ustalono, że w okresie od dnia 01.01.2020 r. do dnia 31.12.2020 r. Powiat Trzebnicki sfinansował **wydatki na wynagrodzenia adwokatów i radców prawnych za świadczoną nieodpłatną pomoc prawną w 2020 roku** ogółem w kwocie **60 463,56 zł**, w tym ze środków dotacji **59 601,16 zł**.

Ponadto ustalono, że w okresie od dnia 01.01.2020 r. do dnia 31.12.2020 r. Powiat Trzebnicki sfinansował ze środków dotacji wydatki na **wynagrodzenia adwokatów i radców prawnych za świadczoną nieodpłatną pomoc prawną w 2019 roku** ogółem w kwocie **4 412,01 zł** – w szczególności zaprezentowanej w Tabeli nr 8.

Tabela nr 8 (dane w zł)

Faktura VAT / Lista płac				Płatność (wyciąg bankowy)	
nr	data	za miesiąc	kwota	nr	data
50/B/19	09.12.2019 r.	XI/2019	144,00	7	14.01.2020 r.
51/B/19	12.12.2019 r.	XI/2019	757,14	8	15.01.2020 r.
49/2019	18.12.2019 r.	XII/2019	889,17	7	14.01.2020 r.
52/B/19	30.12.2019 r.	XII/2019	52,00	20	31.01.2020 r.
94/2019	31.12.2019 r.	XII/2019	889,17	7	14.01.2020 r.
7/12/2019	31.12.2019 r.	XII/2019	711,33	15	24.01.2020 r.
1/01/2020	05.01.2020 r.	XII/2019	889,17	7	14.01.2020 r.
55/B/19	16.01.2020 r.	XII/2019	80,03	30	30.02.2020 r.
Razem			4 412,01	-	

Zgodnie z art. 168 ust. 4 ustawy o finansach publicznych **wykorzystanie dotacji następuje przez zapłatę za zrealizowane zadania, na które dotacja była udzielona.** W kontrolowanym obszarze wykorzystanie środków dotacji winno mieć miejsce poprzez zapłatę za wynagrodzenia adwokatów i radców prawnych za świadczoną nieodpłatną pomoc prawną **wyłącznie w 2020 roku.**

W związku z powyższym wydatki związane z zapłatą **wynagrodzenia adwokatów i radców prawnych za świadczoną nieodpłatną pomoc prawną w 2019 roku** w łącznej kwocie **4 412,01 zł** stanowią **dotację wykorzystaną niezgodnie z przeznaczeniem.** Przedmiotowe ustalenie zakwalifikowano jako nieprawidłowość.

W celu **powierzenia do prowadzenia dwóch punktów organizacji pozarządowej w 2020 roku** Starosta Powiatu Trzebnickiego, działając na podstawie Uchwały Nr 141/2019 Zarządu Powiatu Trzebnickiego z dnia 31 października 2019 r. ogłosił otwarty konkurs ofert na powierzenie realizacji zadania publicznego w **zakresie prowadzenia dwóch punktów z przeznaczeniem na udzielanie nieodpłatnej pomocy prawnej oraz świadczenia nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego na terenie Powiatu Trzebnickiego w 2020 roku i prowadzenia działań z zakresu edukacji prawnej.**

Treść **ogłoszenia o otwartym konkursie ofert** określona została w załączniku nr 1 do powyższej uchwały. W ogłoszeniu określono, że przedmiotem konkursu jest wyłonienie organizacji pozarządowej, której powierzone zostanie zadanie publiczne w zakresie prowadzenia dwóch punktów z przeznaczeniem na udzielanie nieodpłatnej pomocy prawnej oraz świadczenia nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego w zakresie określonym w ustawie. Powyższe zadanie w rozumieniu ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie stanowi działalność społecznie użyteczną, prowadzoną przez organizacje pozarządowe w sferze zadań publicznych określonych w art. 4 ust. 1 pkt 1b i pkt 22a powyższej ustawy. Powiat Trzebnicki na realizację zadania publicznego przeznaczył dotację w łącznej wysokości **128 040,00 zł**, w tym na wynagrodzenie adwokata lub radcy prawnego w wysokości **120 120,00 zł** oraz na realizację zadań z zakresu edukacji prawnej w wysokości **3 960,00 zł**. W treści **ogłoszenia o otwartym**

konkursie ofert nie wskazano punktów, w których udzielana miała być nieodpłatna pomoc prawna i/lub świadczone nieodpłatne poradnictwo obywatelskie.

Zgodnie z treścią Protokołu nr 3/2019 z dnia 25.11.2019 r. Komisja Konkursowa,⁷ po dokonaniu oceny 6 złożonych ofert realizacji zadania publicznego wnioskowoła o powierzenie realizacji zadania publicznego **Stowarzyszeniu Rozwoju Pęgowa** (Główna 101, 55-124 Pęgów, KRS: 000299410).

Po rozpatrzeniu ofert realizacji zadania publicznego oraz uwzględnieniu opinii Komisji Konkursowej, zgodnie z Uchwałą Nr 150/2098 Zarządu Powiatu Trzebnickiego z dnia 28 listopada 2019 r. wykonanie zadania publicznego wraz z udzieleniem dotacji na finansowanie jego realizacji powierzono **Stowarzyszeniu Rozwoju Pęgowa**.

Powiat Trzebnicki w dniu 28.11.2019 r. zawarł ze **Stowarzyszeniem Rozwoju Pęgowa** umowę Nr 32/2019 o powierzenie zadania publicznego, o którym mowa w art. 4 ust. 1 pkt 1b i pkt 22a ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie pod nazwą **Prowadzenie dwóch punktów nieodpłatnej pomocy prawnej oraz świadczenie nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego na terenie Powiatu Trzebnickiego w 2020 roku**.

Zgodnie z postanowieniami powyższej umowy zakres rzeczowy oraz koszty zadania publicznego szczegółowo określono w ofercie realizacji zadania publicznego⁸ (§1) **Stowarzyszenia Rozwoju Pęgowa** z dnia 19.11.2019 r., stanowiącej załącznik nr 1 do powyższej umowy. Termin realizacji zadania publicznego oraz poniesienia wydatków, w tym dla środków pochodzących z dotacji ustalono od dnia 01.01.2020 r. do dnia 31.12.2020 r. (§2). W celu finansowanie realizacji zadania publicznego Powiat Trzebnicki przyznał dotację w wysokości **128 040,00 zł** (§3). W treści umowy nie wskazano lokalizacji punktów, w których udzielana miała być nieodpłatna pomoc prawna i/lub świadczone nieodpłatne poradnictwo obywatelskie.

⁷ Powołana na podstawie Uchwały Nr 3/2019 Zarządu Powiatu Trzebnickiego z dnia 17 stycznia 2019 r. w celu przeprowadzenia oceny ofert na wykonywanie zadań publicznych Powiatu Trzebnickiego przez organizacje pozarządowe i inne podmioty określone w ustawie o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie.

⁸ W ofercie realizacji zadania publicznego, w części dotyczącej **streszczenia zadania publicznego** wskazano, że: „*Stowarzyszenie Rozwoju Pęgowa działając w oparciu o ustawę z dnia 5 sierpnia 2015 r. o nieodpłatnej pomocy prawnej, nieodpłatnym poradnictwie obywatelskim oraz edukacji prawnej ma zamiar prowadzić dwa punkty nieodpłatnej pomocy prawnej na terenie Powiatu Trzebnickiego przez pięć dni w tygodniu na terenie Pęgowa (Remiza OSP Pągów) i Żmigrodu (Zespół Placówek Kultury w Żmigrodzie) oraz w Obornikach Śląskich (Biuro Pełnomocnika) i w Prusicach (Dzienny Dom Pobytu Senior-WIGOR) w wymiarze łącznym 40 godzin tygodniowo w roku 2019. Ponadto w przeciągu roku 2019 mamy zamiar w porozumieniu z Uniwersytetami III Wieku działającymi na terenie Powiatu Trzebnickiego oraz w porozumieniu ze Starostwem Powiatowym w Trzebnicy w miejscach przez nie wskazanych cykl wykładów dotyczących edukacji prawnej społeczeństwa*”. W części dotyczącej opisu **poszczególnych działań w zakresie realizacji zadania publicznego** wskazano: „*Wyłonienie radcy prawnego – kancelarii prawnej i podpisanie z nią promesy a następnie umowy na realizację zadania. Podpisanie umów na użyczenie bezpłatne lokali na realizację zadania. Podpisanie umowy ze Starostwem Powiatowym w Trzebnicy na realizację zadania w 2019 r. Realizacja programu nieodpłatnej pomocy prawnej, nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego oraz edukacji prawnej we wskazanych punktach na terenie powiatu Trzebnickiego – łącznie 40 godzin. Przeprowadzenie cyklu szkoleń na terenie powiatu trzebnickiego w ramach edukacji prawnej. Rozliczenie finansowe projektu.*”

W ofercie realizacji zadania publicznego, w części dotyczącej **kalkulacji przewidywanych kosztów realizacji zadania publicznego** wskazano, że całkowity koszt zadania publicznego wyniesie **141 480,00 zł**, w tym ze środków dotacji w wysokości **128 040,00 zł** – w szczególności zaprezentowanej w Tabeli nr 9.

Tabela nr 9 (dane w zł)

Rodzaj kosztu	Koszty	
	ogółem	z dotacji
I. Koszty realizacji zadania, w tym:	136 880,00	124 080,00
Działanie 1: Wynagrodzenie radców prawnych i doradcy obywatelskiego	120 120,00	120 120,00
Działanie 2: Wynagrodzenie za prowadzenie edukacji prawnej	3 960,00	3 960,00
Działanie 3: Wynagrodzenie w ramach wolontariatu, w tym:	12 800,00	0,00
<i>radców prawnych i doradcy obywatelskiego</i>	<i>10 400,00</i>	<i>0,00</i>
<i>za prowadzenie edukacji prawnej</i>	<i>2 400,00</i>	<i>0,00</i>
II. Koszty administracyjne zadania, w tym:	4 600,00	3 960,00
Koszt 1: Ogrzewanie pomieszczeń opał	1 600,00	1 600,01
Koszt 2: Księgowość	600,00	0,00
Koszt 3: Zakup materiałów biurowych i reklamowych itp.	2 400,00	2 360,00
Razem koszty zadania publicznego	141 480,00	128 040,00

Na podstawie przedłożonych dokumentów finansowo-księgowych ustalono, że w okresie od dnia 01.01.2020 r. do dnia 31.12.2020 r. Powiat Trzebnicki przekazał na rzecz Stowarzyszenia Rozwoju Pęgowa dotację w kwocie **128 040,00 zł** tj. w wysokość wynikającej z umowy Nr 32/2019 o powierzenie zadania publicznego z dnia 28.11.2019 r.

Stowarzyszenie Rozwoju Pęgowa w dniu 11.01.2021 r. przedłożyło Staroście Powiatu Trzebnickiego sprawozdanie z wykonania zadania publicznego, o którym mowa w art. 18 ust. 1 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, w którym wskazano, że faktycznie poniesione wydatki zadania publicznego wyniosły **141 504,44 zł**, w tym zapłacone ze środków dotacji w kwocie **128 040,00 zł** – w szczególności zaprezentowanej w Tabeli nr 10.

Tabela nr 10 (dane w zł)

Rodzaj kosztu	Wydatki	
	ogółem	z dotacji
I. Koszty realizacji zadania, w tym:	136 879,99	124 079,99
Działanie 1: Wynagrodzenie radców prawnych i doradcy obywatelskiego	120 119,99	120 119,99
Działanie 2: Wynagrodzenie za prowadzenie edukacji prawnej	3 960,00	3 960,00
Działanie 3: Wynagrodzenie w ramach wolontariatu, w tym:	12 800,00	0,00
<i>radców prawnych i doradcy obywatelskiego</i>	<i>10 400,00</i>	<i>0,00</i>
<i>za prowadzenie edukacji prawnej</i>	<i>2 400,00</i>	<i>0,00</i>
II. Koszty administracyjne zadania, w tym:	4 624,45	3 960,01
Koszt 1: Ogrzewanie pomieszczeń opał	1 622,25	1 600,01
Koszt 2: Księgowość	600,00	0,00
Koszt 3: Zakup materiałów biurowych i reklamowych itp.	2 464,20	2 360,00
Razem koszty zadania publicznego	141 504,44	128 040,00

W sprawozdaniu z realizacji zadania publicznego, w części dotyczącej **zestawienia dokumentów księgowych związanych z realizacją zadania publicznego** wyszczególniono poszczególne dowody księgowe na kwotę ogółem **141 504,44 zł**, w tym z dotacji w kwocie **128 040,00 zł**. Ponadto **Stowarzyszenie Rozwoju Pęgowa** oświadczyło że **wszystkie informacje podane w niniejszym sprawozdaniu są zgodne z aktualnym stanem prawnym i faktycznym**.

Zgodnie z art. 168 ust. 4 ustawy o finansach publicznych wykorzystanie dotacji następuje przez zapłatę za zrealizowane zadania, na które dotacja była udzielona. W powyższym zakresie wykorzystanie środków dotacji stanowi **przekazanie środków (dokonanie zapłaty) na rzecz organizacji pozarządowej oraz wydatkowanie ich przez organizację pozarządową na zadanie publiczne określone w umowie o powierzenie realizacji zadania publicznego** – w limicie wydatków określonych na podstawie art. 20 ust. 1 ustawy.

Wysokość dotacji, ustalona na podstawie art. 20 ust. 1 ustawy, w części przeznaczonej **na rzecz organizacji pozarządowej w 2020 roku** wynosiła **126 060,00 zł**, w tym na udzielanie nieodpłatnej pomocy prawnej i/lub świadczenie nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego w wysokości **120 120,00 zł** oraz na realizację zadań z zakresu edukacji prawnej w wysokości **5 940,00 zł**.

W wyniku przeprowadzonej kontroli ustalono, że w celu **powierzenia do prowadzenia dwóch punktów organizacji pozarządowej w 2020 roku Powiat Trzebnicy** przekazał na rzecz **Stowarzyszenia Rozwoju Pęgowa** kwotę dotacji w wysokości **128 040,00 zł** tj. w wysokości wyższej, niż określonej na podstawie art. 20 ust. 1 ustawy. Powyższe ustalenie zakwalifikowano jako nieprawidłowość.

Stowarzyszenie Rozwoju Pęgowa otrzymaną dotację wykorzystało na zapłatę za wydatki poniesione z tytułu udzielania nieodpłatnej pomocy prawnej i/lub świadczenia nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego w wysokości **124 080,00 zł** oraz na wydatki poniesione na realizację zadań z zakresu edukacji prawnej w wysokości **3 960,00 zł**.

W związku z powyższym stwierdzić należy, że kwota w wysokości **3 960,00 zł**, stanowiąca różnicę pomiędzy dotacją, określoną na podstawie art. 20 ust. 1 ustawy w części przeznaczonej na udzielanie nieodpłatnej pomocy prawnej i/lub świadczenie nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego (**120 120,00 zł**), a kwotą rzeczywistych wydatków poniesionych z tego tytułu (**124 080,00 zł**) stanowi **dotacje wykorzystaną niezgodnie z przeznaczeniem**.

Na podstawie przedłożonych dokumentów finansowo-księgowych ustalono, że w okresie od dnia 01.01.2020 r. do dnia 31.12.2020 r. Powiat Trzebnicki w ramach kosztów związanych z **obsługą organizacyjno-techniczną realizowanego zadania** sfinansował ze środków dotacji wydatki na zakup materiałów biurowych w kwocie **5 940,00 zł**, tj. w granicach limitu określonego na podstawie art. 20 ust. 1 ustawy.

Ustalenia niniejszej kontroli w obszarze **wykorzystania środków dotacji w 2020 roku** wykazały, że Powiat Trzebnicki w okresie od dnia 01.01.2020 r. do dnia 31.12.2020 r. sfinansował ze środków dotacji wydatki ogółem w kwocie **197 993,17 zł**, w tym środki w wysokości **8 372,01 zł**, które stanowią **dotację wykorzystaną niezgodnie z przeznaczeniem**.

Stosownie do art. 9 pkt. 1) ustawy o odpowiedzialności za naruszenie dyscypliny finansów publicznych **wydatkowanie dotacji niezgodnie z przeznaczeniem określonym przez udzielającą dotację** stanowi naruszenie zasad dyscypliny publicznej.

W okresie objętym niniejszą kontrolą Powiat Trzebnicki **zobowiązany był do utworzenia trzech punktów**, w których udzielana miała być nieodpłatna pomoc prawna oraz świadczone miało być nieodpłatne poradnictwo obywatelskie. Przedmiotowe punkty powierzone miały być do prowadzenia adwokatom i radcom prawnym (jeden punkt) oraz organizacji pozarządowej (dwa punkty) w celu realizacji zadań, o których mowa w art. 8 ust. 1 ustawy.

W wyniku przeprowadzonej kontroli, ustalono, że Powiat Trzebnicki **utworzył tylko i wyłącznie jeden punkt**, na który składały się dwa lokale zlokalizowane w siedzibie Wydziału Komunikacji Starostwa Powiatowego w Trzebnicy (ul. Leśna 1, 55-100 Trzebnica) oraz w siedzibie Urzędu Gminy Zawonia (ul. Trzebnicka 11, 55-106 Zawonia). Przedmiotowy punkt powierzony został do prowadzenia adwokatom i radcom prawnym.

W pozostałym zakresie udzielanie nieodpłatnej pomocy prawnej oraz świadczenie nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego realizowane były w lokalach wskazanych w ofercie realizacji zadania publicznego, do których tytuł prawny posiadało **Stowarzyszenie Rozwoju Pęgowa**,⁹ co zakwalifikowano jako **nieprawidłowość**.

Powiat Trzebnicki nie wskazał, zarówno w treści ogłoszenia o otwartym konkursie ofert na realizację zadania publicznego **w zakresie prowadzenia dwóch punktów z przeznaczeniem na udzielanie nieodpłatnej pomocy prawnej oraz świadczenia nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego na terenie Powiatu Trzebnickiego w 2019 roku** oraz w treści ogłoszenia o otwartym konkursie ofert na realizację zadania publicznego **w zakresie prowadzenia dwóch punktów z przeznaczeniem na udzielanie nieodpłatnej pomocy prawnej oraz świadczenia nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego na terenie Powiatu Trzebnickiego w 2020 roku**

⁹ W 2019 roku w lokalach zlokalizowanych w Biurze Pełnomocnika Burmistrza Obornik Śląskich ds. Zapobiegania Uzależnieniom (ul. Parkowa 9, 55-120 Oborniki Śląskie), Ochotniczej Straży Pożarnej w Pęgowie (ul. Poprzeczna 18, 55-120 Pęgów), Bibliotece Miejskiej w Żmigrodzie (ul. Wrocławska 12, 55-140 Żmigród) oraz Dziennym Domu Pobytu „Senior – Wigor” (ul. Żmigrodzka 39, 55-110 Prusice). W 2020 roku w lokalach zlokalizowanych w Biurze Pełnomocnika Burmistrza Obornik Śląskich ds. Zapobiegania Uzależnieniom (ul. Parkowa 9, 55-120 Oborniki Śląskie), Ochotniczej Straży Pożarnej w Pęgowie (ul. Poprzeczna 18, 55-120 Pęgów), Bibliotece Miejskiej w Żmigrodzie (ul. Wrocławska 12, 55-140 Żmigród), Dziennym Domu Pobytu „Senior – Wigor” (ul. Żmigrodzka 39, 55-110 Prusice) i Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Wiszni Małej (ul. Wrocławska 2, 55-114 Wisznia Mała).

i prowadzenia działań z zakresu edukacji prawnej, że przedmiotowe zadania publiczne realizowane będą w lokalach, do których tytuł prawny będzie posiadało Stowarzyszenie Rozwoju Pęgowa.

W związku z powyższym podkreślić należy, że na dzień ogłoszenia **otwartego konkursu ofert** oraz na dzień zawarcia **umowy o powierzenie realizacji zadania publicznego** Powiat Trzebnicki nie posiadał **dwóch punktów**, które zgodnie z art. 11 ust. 1 ustawy mógłby **powierzyć organizacji pozarządowej prowadzącej działalność pożytku publicznego z przeznaczeniem na udzielanie nieodpłatnej pomocy prawnej lub świadczenie nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego.**

Powyższym działaniem naruszono art. 8 ust. 10 ustawy, który stanowi, że **punkt może być usytuowany w jednym albo większej liczbie lokali, do którego tytuł prawny posiada powiat lub gmina, w ramach posiadanych zasobów.**

Ponadto w wyniku przeprowadzonej analizy, ustalono, że w każdym roku objętym niniejszą kontrolą Powiat Trzebnicki w wyniku otwartego konkursu ofert o realizację zadania publicznego powierzał realizację zadania publicznego organizacji pozarządowej **nie prowadzącej działalności pożytku publicznego w zakresie, o którym mowa w art. 4 ust. 1 pkt 1b** – udzielania nieodpłatnej pomocy prawnej oraz zwiększania świadomości prawnej społeczeństwa oraz **w zakresie, o którym mowa art. 4 ust. 1 pkt 22a** – udzielania nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego **ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, co zakwalifikowano jako nieprawidłowość.**

Zgodnie z przepisami powyższej ustawy **działalnością pożytku publicznego jest działalność społecznie użyteczna, prowadzona przez organizacje pozarządowe w sferze zadań publicznych określonych w ustawie (art. 3 ust. 1). Zakres prowadzonej działalności nieodpłatnej lub odpłatnej pożytku publicznego organizacje pozarządowe określają w statucie lub w innym akcie wewnętrznym (art. 10 ust. 3).**

Jak wynika z zapisów w Statucie Stowarzyszenia Rozwoju Pęgowa – tekst jednolity z dnia 09 marca 2011 r.– celem statutowym stowarzyszenia jest:

1. *mobilizacja sił i zasobów dla rozwoju Pęgowa i podnoszenia standardów życia jego mieszkańców,*
2. *działanie na rzecz wsi Pęgow w gminie Oborniki Śląskie z uwzględnieniem należytej ochrony środowiska naturalnego, krajobrazu i zasobów historyczno-kulturowych mających na celu:*
 - *powstanie bazy infrastruktury użyteczności publicznej,*
 - *zwiększenie ofert imprez kulturalnych,*
 - *poprawienie estetyki miejscowości i bezpieczeństwa mieszkańców,*
 - *wyrównywanie szans dzieci i młodzieży wiejskiej,*
 - *przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu i patologiom społecznym,*
 - *szerzenie idei ustawicznej edukacji, w tym ekologicznej,*

- *propagowanie zdrowego trybu życia,*
 - *pobudzenie aktywności,*
 - *podniesienie więzi emocjonalnych mieszkańców z „Małą Ojczyzną”*
 - *promocję idei wolontariackiej”*
3. *promocja Pęgowa i gminy Oborniki Śl. Oraz podniesienie atrakcyjności miejscowości zarówno pod kątem potrzeb jej mieszkańców jak i potrzeb turystów;*
 4. *realizacja zadań w zakresie programu Odnowa Dolnośląskiej Wsi, Leader + i innych programów rządowych, unijnych i samorządowych.*

Powyższe cele statutowe mieszczą się w katalogu zadań sfery publicznej, o której mowa w art. 4 ustawy o działalności pożytku publicznego oraz odpowiadają rzeczywistej działalności prowadzonej przez Stowarzyszenie Rozwoju Pęgowa,¹⁰ niemniej jednak nie odpowiadają działalności pożytku publicznego, o którym mowa w art. 4 ust. 1 pkt 1b i art. 4 ust. 1 pkt 22a ustawy o działalności pożytku publicznego i wolontariacie.

Działaniem tym naruszono art. 11 ust. 1 pkt 2 powyższej ustawy, zgodnie z którym organ administracji publicznej powierza w sferze zadań publicznych, o której mowa w art. 4, realizację zadań publicznych organizacjom pozarządowym oraz podmiotom wymienionym w art. 3 ust. 3, prowadzącym działalność statutową w danej dziedzinie.

Ponadto powyższym działaniem, w zakresie otwartego konkursu ofert na realizację zadania publicznego konkursie ofert na realizację zadania publicznego w zakresie prowadzenia dwóch punktów z przeznaczeniem na udzielanie nieodpłatnej pomocy prawnej oraz świadczenia nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego na terenie Powiatu Trzebnickiego w 2019 roku naruszono art. 10 ust. 1 ustawy o zmianie ustawy o nieodpłatnej pomocy prawnej oraz edukacji prawnej oraz niektórych innych ustaw: „*O powierzenie prowadzenia w 2019 r. punktu, w którym będzie udzielana nieodpłatna pomoc prawna lub świadczone nieodpłatne poradnictwo obywatelskie, może ubiegać się organizacja pozarządowa prowadząca działalność pożytku publicznego, w zakresie, o którym mowa w art. 4 ust. 1 pkt 1b lub 22a ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (...)*”

Natomiast w zakresie otwartego konkursu ofert na realizację zadania publicznego w zakresie prowadzenia dwóch punktów z przeznaczeniem na udzielanie nieodpłatnej pomocy prawnej oraz świadczenia nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego na terenie Powiatu

¹⁰ Wykazane w ofercie realizacji zadania publicznego, w części Festyn „Święto Truskawki”; Festyn „Jesienny Jarmark Osobliwości”, Akcja „Wiosenne Porządki, konkurs „Na najaktywniejszy Zespół Szkolny, organizacja spotkań noworocznych, realizacja projektu „Promocja Idei Odnowy Wsi Dolnośląskiej, projektu „Truskawkowe zabawy w Krainie Wzgórz Trzebnickich” projektu „W poszukiwaniu kultury”, projektu „Pęgowskie miejsca rekreacji w Krainie Wzgórz Trzebnickich”, nieodpłatna dystrybucja żywności z Agencji Restrukturyzacji Rolnictwa oraz w ramach embargo rosyjskiego (jabłka), budowa boiska treningowego LKS „Zorza”, organizacja koncertu dla mieszkańców, współorganizacja dożynek gminnych – realizowanych w latach 2014 – 2018 w większości współorganizowanych z Gminą Oborniki Śląskie i Powiatem Trzebnickim.

Trzebnickiego w 2020 roku i prowadzenia działań z zakresu edukacji prawnej naruszono art. 11 ust. 6 ustawy, zgodnie z którym: „*O powierzenie prowadzenia punktu na obszarze danego województwa może ubiegać się organizacja pozarządowa, w zakresie, o którym mowa w art. 4 ust. 1 pkt 1b lub 22a ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, wpisana na listę, o której mowa w art. 11d ust. 1, prowadzoną przez właściwego wojewodę, w zakresie udzielania nieodpłatnej pomocy prawnej lub świadczenia nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego*”.

[Dowód: akta kontroli: płyta DVD: Folder „1.”]

Działalność jednostki w obszarze **I. Wykorzystanie dotacji** oceniono **negatywnie**.

2. DOKUMENTOWANIE I EWIDENCJONOWANIE OPERACJI GOSPODARCZYCH

Wydatkowanie środków otrzymanej dotacji udokumentowano przedłożonymi do kontroli fakturami VAT, listami wypłat, poleceniami przelewów oraz zapisami w ewidencji księgowej.

SP w Trzebnicy (Powiat Trzebnicki) przedłożyło następujące zapisy księgowe za okres od dnia 01.01.2019 r. do dnia 31.12.2019 r. na kontach:

- 130-AW-75515-2360 „NIEODPŁ.POMOC PRAWNA-DOTACJE C”,
- 130-AW-75515-4110 „SKŁADKI NA UBEZPIECZENIA SPOŁE”,
- 130-AW-75515-4170 „NIEODPŁ.POMOC PRAWNA-DOTACJE C”,
- 130-AW-75515-4210 „NIEODPŁ.POMOC PRAWNA-ZAK.MATER”,
- 130-AW-75515-4300 „NIEODPŁ.POMOC PRAWNA-USŁ.POZOS C”.

SP w Trzebnicy (Powiat Trzebnicki) przedłożyło następujące zapisy księgowe za okres od dnia 01.01.2020 r. do dnia 31.12.2020 r. na kontach:

- 130-AW-75515-2360 „NIEODPŁ.POMOC PRAWNA-DOTACJE C”,
- 130-AW-75515-4170 „NIEODPŁ.POMOC PRAWNA-DOTACJE C”,
- 130-AW-75515-4210 „NIEODPŁ.POMOC PRAWNA-ZAK.MATER”,
- 130-AW-75515-4300 „NIEODPŁ.POMOC PRAWNA-USŁ.POZOS C”.

W okresie objętym kontrolą w Starostwie Powiatowym w Trzebnicy obowiązywała polityka rachunkowości wprowadzona na podstawie Zarządzenia nr 10 Starosty Trzebnickiego z dnia 31 grudnia 2018 r. Plan kont dla budżetu Powiatu Trzebnickiego i Starostwa Powiatowego określono odpowiednio w załączniku nr 1 oraz załączniku nr 2 do powyższego dokumentu.

W wyniku kontroli ustalono, że przedłożona ewidencja księgowa spełniała wymagania określone w ustawie o rachunkowości. Zgodnie z art. 20 ust. 2 ustawy o rachunkowości podstawą zapisów w badanych księgach rachunkowych były dowody księgowe stwierdzające dokonanie operacji

gospodarczej. Zapisy zawierały dane wskazane w art. 23 ust. 2 powyższej ustawy, tj. daty dokonania operacji gospodarczych, określenie rodzaju i numery identyfikacyjne dowodów księgowych, zrozumiwały tekst lub skrót opisu operacji, kwoty i daty zapisów, oznaczenie kont, których dotyczyły.

Stosownie do art. 237 ust. 2 pkt 1 ustawy o finansach publicznych¹¹ Powiat Trzebnicki prowadził wyodrębnioną ewidencję księgową konta **130 "Rachunek bieżący jednostki"** w zakresie wydatków dokonywanych ze środków otrzymanej dotacji.

Niemniej jednak, mając na uwadze ustalenia dokonane w obszarze **1. Wykorzystanie środków dotacji** w zakresie finansowania ze środków dotacji otrzymanej w 2019 wydatków na zadania realizowane w roku 2018, oraz finansowania ze środków dotacji otrzymanej w 2020 wydatków na zadania realizowane w roku 2019 wskazać należy, że obroty strona Ma konta 130, w każdym roku objętym niniejszą kontrolą **nie odzwierciedlają rzeczywistych wydatków dokonywanych ze środków dotacji na zadania, na które dotacja została udzielona**. Powyższe ustalenie zakwalifikowano jako nieprawidłowość.

W zakresie realizacji zadania publicznego powierzonego organizacji pozarządowej SP w Trzebnicy (Powiat Trzebnicki) przedłożyło następujące zapisy księgowe

- za okres od dnia 01.01.2019 r. do dnia 31.12.2019 r. na kontach:
 - 224-75515-2360-01 „STOWARZYSZENIE ROZWOJU PĘGOWA”.
- za okres od dnia 01.01.2020 r. do dnia 31.12.2020 r. na kontach:
 - 224-75515-2360-01 „STOWARZYSZENIE ROZWOJU PĘGOWA”.

W toku czynności kontrolnych stwierdzono, że ewidencji księgowa **konta 224 "Rozliczenie dotacji budżetowych oraz płatności z budżetu środków europejskich"** prowadzona w zakresie środków objętych kontrolą wykazuje różnice pomiędzy obrotami strony Wn - na której ujęto wartości **dotacji przekazanej Stowarzyszeniu Rozwoju Pęgowa**, a obrotami strony Ma – na której ujęto **wartość dotacji uznanej za wykorzystaną i rozliczoną** (por. Tabela nr 9).

Tabela nr 9 (dane w zł)

Konto	Za okres	Wn	Ma	Różnica
224-75515-2360-01	od 01.01.2019 r. do 31.12.2019 r.	117 370,00	128 040,00	- 10 670,00
224-75515-2360-01	od 01.01.2020 r. do 31.12.2020 r.	138 710,00	128 040,00	+ 10 670,00

W związku z powyższym w roku 2019 konto 224 wykazywało saldo końcowe MA w wysokości **10 670,00 zł**, a w roku 2020 saldo początkowe Ma w wysokości **10 670,00 zł**, co jest niezgodne z zasadą funkcjonowania tego konta, wynikającą z zapisów zawartych w **załączniku nr 3 plan**

¹¹ Który stanowi, że: „*W planie dochodów i wydatków budżetu jednostki samorządu terytorialnego wyodrębnia się dochody i wydatki związane z realizacją:(...) zadań z zakresu administracji rządowej i innych zleconych jednostce samorządu terytorialnego odrębnymi ustawami*”.

kont dla jednostek budżetowych i samorządowych zakładów budżetowych do rozporządzenia w sprawie rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych (...). Podkreślić należy, że konto 224 służy do **rozliczenia dotacji budżetowych, które powinny zostać wykorzystane i rozliczone w roku, w którym zostały przekazane.**

W związku z powyższym nie można uznać, żeby księgi rachunkowe prowadzone w zakresie kont 224 prowadzone były rzetelnie, bezbłędnie, sprawdzalnie i na bieżąco tj. zgodnie z art. 24 ust. 1-5 ustawy o rachunkowości. Powyższe działanie oceniono negatywnie.

[Dowód: płyta DVD: Folder „2.”]

Działalność jednostki w obszarze **II. Dokumentowanie i ewidencjonowanie operacji gospodarczych** w zakresie środków objętych kontrolą oceniono **negatywnie**.

3. SPORZĄDZANIE SPRAWOZDAŃ

W zakresie kontrolowanego obszaru Powiat Trzebnicki (SP w Trzebnicy) przedłożył do kontroli **sprawozdania budżetowe Rb-50 o wydatkach** (jednostkowe i zbiorcze) za okres sprawozdawczy IV kwartał 2019 oraz IV kwartał 2020.

W wyniku przeprowadzonej analizy potwierdzono, że przedłożone **sprawozdania budżetowe Rb-50 o wydatkach** sporządzono według wymogów określonych w rozporządzeniu Ministra Rozwoju i Finansów w sprawie sprawozdawczości budżetowej. Powyższe sprawozdania sporządzone i zatwierdzone zostały przez osoby do tego uprawnione, a dane liczbowe ujęte zostały na podstawie ewidencji księgowej w szczególności zaprezentowanej w Tabeli nr 10 – za okres sprawozdawczy IV kwartał 2019 oraz w Tabeli nr 11 – za okres sprawozdawczy IV kwartał 2020.

Tabela nr 10 (dane w zł)

Sprawozdanie Rb-50 o wydatkach				Ewidencja księgowa	
dział	rozdział	paragraf	wykonanie	konto	saldo
755	75515	2360	117 370,00	130-AW-75515-2360	117 370,00
		4110	2 305,70	130-AW-75515-4110	2 305,70
		4170	20 970,97	130-AW-75515-4170	20 970,97
		4210	5 940,00	130-AW-75515-4210	5 940,00
		4300	50 776,41	130-AW-75515-4300	50 776,41
Razem			197 363,08	Razem	197 363,08

Tabela nr 11 (dane w zł)

Sprawozdanie Rb-50 o wydatkach			Ewidencja księgową		
dział	rozdział	paragraf		konto	saldo
755	75515	2360	128 040,00	130-AW-75515-2360	128 040,00
		4170	1 033,17	130-AW-75515-4170	1 033,17
		4210	5 940,00	130-AW-75515-4210	5 940,00
		4300	62 980,00	130-AW-75515-4300	62 980,00
Razem			197 993,17	Razem	197 993,17

Ponadto w sprawozdaniu budżetowym **Rb-50 o wydatkach** (jednostkowym i zbiorczym) za okres sprawozdawczy **IV kwartał 2020** w części **A. Wydatki poniesione w roku bieżącym ze środków własnych jst, a niezwrócone w tym roku przez dysponenta środków budżetu państwa** Powiat Trzebnicki wskazał w dziale 755, w rozdziale 75515 środki w wysokości **12 421,57 zł**, w tym w paragrafie 2360 – 10 670,00 zł oraz w paragrafie 4300 – 1 751,57 zł.

Jak ustalono w wyniku niniejszej kontroli w obszarze **1. Wykorzystanie środków dotacji** powyższe wydatki, w części dotyczącej paragrafu 2360 w wysokości 10 670,00 zł dotyczyły zadania publicznego realizowanego przez **Stowarzyszenie Rozwoju Pęgowa** w okresie od dnia 01.01.2019 r. do dnia 31.12.2019 r., tak więc nie stanowią one wydatków związanych z realizacją zadania publicznego w 2020 roku.

Jednocześnie wskazać należy, że zadania polegające na udzielaniu nieodpłatnej pomocy prawnej, świadczeniu nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego oraz edukacji prawnej są zadaniami zleconymi z zakresu administracji rządowej i winny być finansowane w ramach środków dotacji w wysokości wynikającej z ustawy. Powyższe działanie zakwalifikowano jako nieprawidłowe.

Sprawozdania budżetowe Rb-50 o wydatkach sporządzono z zachowaniem terminów określonych w załączniku nr 40 terminy przekazywania sprawozdań oraz odbiorcy sprawozdań w zakresie budżetów jednostek samorządu terytorialnego do rozporządzenia.

Ponadto do kontroli przedłożono **Rozliczenie dotacji celowej za 2019 w zakresie realizacji zadań nieodpłatnej pomocy prawnej, nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego oraz edukacji prawnej** z dnia 06.03.2020 r. oraz **Rozliczenie dotacji celowej za 2020 w zakresie realizacji zadań nieodpłatnej pomocy prawnej, nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego oraz edukacji prawnej** z dnia 15.02.2021 r.

Dane liczbowe wykazane w powyższych **rozliczeniach** ujęto na podstawie ewidencji księgowej. Ponadto w powyższych sprawozdaniach Starosta Powiatu Trzebnickiego złożył pisemne oświadczenie że otrzymana dotacja wykorzystana została zgodnie z przeznaczeniem – na zapłatę za zrealizowane zadania, na które dotacja była udzielona.

Niemniej jednak, biorąc pod uwagę ustalenia kontroli w niniejszym obszarze, jak również obszarach **1. Wykorzystanie środków dotacji** oraz **2. Dokumentowanie i ewidencjonowanie operacji gospodarczych**, nie można uznać, żeby przedłożone do kontroli sprawozdania odzwierciedlały rzeczywiste wykorzystanie środków dotacji na zadania, o których mowa w art. 8 ust. 1 ustawy, realizowane odpowiednio w roku 2019 i 2020.

Tym samym nie można uznać, że powyższe sprawozdania sporządzono zgodnie z § 9 ust. 1 rozporządzenia, który stanowi, że: *„Kierownicy jednostek, kierownicy jednostek obsługujących i naczelnicy urzędów skarbowych są obowiązani sporządzać sprawozdania rzetelnie i prawidłowo pod względem merytorycznym i formalno-rachunkowym.”*

[Dowód: płyta DVD: Folder „3.”]

Działalność jednostki w obszarze **III. Sporządzanie sprawozdań** oceniono **negatywnie**.

W związku z nieprawidłowościami stwierdzonymi w wyniku czynności kontrolnych, zaleca się:

1. Zwrot na rachunek bieżący dochodów dysponenta części budżetowej 85/02 – Wojewody Dolnośląskiego dotacji wykorzystanej niezgodnie z przeznaczeniem w:

- 2019 roku w łącznej kwocie 13 993,08 zł,
- 2020 roku w łącznej kwocie 8 372,01 zł

wraz z odsetkami naliczonymi zgodnie z art. 169 ust. 5 pkt 1 ustawy o finansach publicznych, w wysokości określonej jak dla zaległości podatkowych, w terminie 15 dni od dnia stwierdzenia wykorzystania dotacji niezgodnie z przeznaczeniem.

2. Wydatkowanie środków dotacji na realizację zadań polegających na udzielaniu nieodpłatnej pomocy prawnej, świadczeniu nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego oraz edukacji prawnej zgodnie z zapisami art. 168 ust. 4 ustawy o finansach publicznych oraz art. 20 ust. 1 ustawy o nieodpłatnej pomocy prawnej, nieodpłatnym poradnictwie obywatelskim oraz edukacji prawnej.

3. Dokonanie weryfikacji pod względem zgodności z ww. przepisami prawa, wykorzystania środków dotacji na udzielanie nieodpłatnej pomocy prawnej, świadczenie nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego oraz edukację prawną w latach 2017-2018 oraz 2021 i przekazanie jej wyników do Wydziału Finansów i Budżetu Dolnośląskiego Urzędu Wojewódzkiego we Wrocławiu, w terminie dwóch miesięcy od dnia otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego.

4. W przypadku stwierdzenia - w wyniku dokonanej weryfikacji – wykorzystania środków dotacji niezgodnie z przeznaczeniem, dokonanie zwrotu nieprawidłowo wydatkowanych środków dotacji na rachunek bieżący dochodów dysponenta części budżetowej 85/02 – Wojewody Dolnośląskiego wraz z odsetkami naliczonymi zgodnie z art. 169 ust. 5 pkt 1

- ustawy o finansach publicznych, w wysokości określonej jak dla zaległości podatkowych, w terminie 15 od dnia stwierdzenia okoliczności, o której mowa powyżej.
5. Organizowanie na terenie Powiatu Trzebnickiego punktów nieodpłatnych porad prawnych i/lub nieodpłatnego poradnictwa obywatelskim w lokalach, do których tytuł prawny posiada powiat lub gmina.
 6. Określanie w ogłoszeniach konkursowych, których przedmiotem jest powierzenie do prowadzenia punktów nieodpłatnych porad prawnych i/lub nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego miejsc lokalizacji punktów.
 7. Powierzenie realizacji zadań publicznych polegających na udzielaniu nieodpłatnej pomocy prawnej, zwiększaniu świadomości prawnej społeczeństwa oraz udzielaniu nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego podmiotom, których cele statutowe obejmują działalność ww. dziedzinie.
 8. Prowadzenie ewidencji księgowej konta 224 rzetelnie, bezbłędnie, sprawdzalnie i na bieżąco.
 9. Sporządzanie sprawozdań z wykorzystania środków dotacji w sposób rzetelny i prawidłowy pod względem merytorycznym i formalno-rachunkowym.

Proszę o złożenie informacji o działaniach podjętych w celu realizacji powyższych zaleceń lub przyczynach ich niepodjęcia w terminie 21 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia.

Na tym wystąpieniu pokontrolne sporządzony w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach zakończono. Jeden egzemplarz przekazano kierownikowi jednostki kontrolowanej.

Zgodnie z art. 48 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz.U. z 2020 r. poz. 224), od wystąpienia pokontrolnego nie przysługują środki odwoławcze.

Z up. WOJEWODY DOLNOŚLĄSKIEGO

Celina Szewczyk
DYREKTOR WYDZIAŁU

Podpis kierownika jednostki kontrolującej
(wojewody lub upoważnionej osoby)

